

90. СУ „ ГЕН. ХОСЕ ДЕ САН МАРТИН“, ГР. СОФИЯ

УТВЪРДИЛ:

/подпис/

Емилия Иванова

Директор на 90 СУ „Ген.Хосе де Сан Мартин“

**ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ
ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ**

2021/2022 УЧЕБНА ГОДИНА

„Всяко дете има право на закрила от насилие и всеки, който научи за дете, преживяло насилие, е длъжен да сигнализира органите по закрила.“

Закон за закрила на детето

Чл. 7, ал. 1 и ал. 2

Документи:

- Конвенция на ООН за правата на детето;
- Закон за закрила на детето;
- Стратегия на Съвета на Европа за правата на детето;
- Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.

Какво е тормоз?

Тормозът е форма на насилие, съвкупност от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни и са насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група. Тормозът обхваща много широк спектър от поведения. Проявите на тормоз могат да бъдат разделени на следните основни групи:

- **Физически тормоз** – например блъскане, удряне, разрушаване, затваряне в помещение и др.
- **Вербален тормоз** – словесни изрази, които имат за цел да унижат и оскърбят детето на база раса, пол, религия, сексуалност, увреждане или др. Включва подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди.
- **Психически тормоз** - например подмятане, подигравки, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене.
- **Социален тормоз** – например избягване, игнориране, изключване от дейността, разпространяване на зловни слухове и др.
- **Сексуален тормоз** – представлява всяка форма на нежелано словесно, несловесно или физическо поведение със сексуален характер, имащо за цел или водещо до накърняване на достойнството на лицето, и по-специално създаване на смущаваща, враждебна, унижителна или обидна обстановка.

- **Кибертормоз** – разпространяване на обидни, заплашителни и подигравателни текстови съобщения и/или разпространяването на снимки без съгласието на детето, по мобилен телефон, електронни средства за комуникация или социалните мрежи.

Превенция и интервенция на тормоза

- **Превенция** – включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието
- **Интервенцията** - включва действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала ситуация на тормоз, като се отчитат индивидуалните особености на всяко дете, въввлечено пряко или косвено в ситуацията, и се прилага прищипка за най-добрия интерес на детето.

Дейности по превенция и интервенция на ниво училище

- Създаване на УКС за противодействие на училищния тормоз, който планира, проследява и координира усилията за справяне с училищния тормоз;
- УКС съвместно с класните ръководители създава единен механизъм за реагиране при проява на тормоз в училище и определя общоучилищни ценности и правила, които стават част от училищната политика;
- Обобщавани на всички предложения за правила на поведение и ценности;
- Разпространение на различни информационно-образователни материали, съобразени с различните възрастови групи на учениците;
- Провеждане на анкети;
- Работа с институции;
- Привличане на родители за участие в различни дейности.

Задължения на персонала

1. Училищен координационен съвет

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на ниво училище.
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз.
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата.
- Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието.

2. Класни ръководители

- През годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на превенцията на тормоза и насилието.

- С помощта на учениците обсъждат ценности, правила и последици при прояви на насилие.
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила и последици.
- За всеки инцидент или проява на насилие изготвят доклад, който предават на УКС.
- Участват в работата на екипа, сформирани по конкретен случай на ученик от класа им.
- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Детска педагогическа стая, МК БППМН и др.
- Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
- Информират родителите за дейностите по механизма, както и за приетите правила и процедури.
- Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

3. Учители, които не са класни ръководители

- Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
- Познават правилата и последствията на класа, прилагат ги и изискват от учениците да ги прилагат.

4. Дежурни учители

- Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз. ➤ Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и докладват на УКС, като попълват протокол, отразяващ инцидента.

5. Помощен персонал

- Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
- Познават основните принципи на действие и ги прилагат - правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
- Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор.

Дейности по превенция и интервенция на ниво клас

- В часа на класа всеки класен ръководител разглежда определени теми, например: „Какво е агресия?“, „Какво е тормоз? Видове тормоз“, „Стратегии за справяне с агресията и тормоза“ и др. според възрастта на учениците;
- В часа на класа се отбелязват различни тематични дни, например: „Не на агресията“, Международен ден на толерантността – 16 ноември, Международен ден за безопасен интернет – 07 февруари, Международен ден за спиране на кибертормоза – 17 юни, Световен ден за борба с училищния тормоз – 24 февруари и др.
- Изработване на табла с ценности и правила за поведение;
- Класните ръководители запознават учениците с процедурата за съобщаване на случай на тормоз;
- Класните ръководители попълват протокол за случаите на проява на тормоз и го предават на УКС;
- Класните ръководители информират родителите за дейностите по механизма, приетите правила и процедури;
- Провеждане на извънкласни и извънучилищни форми на обучение на учениците, свързани с превенция и преодоляване на агресивното поведение;
- Провеждане на консултации с деца, понасящи или извършили тормоз;
- Провеждане на разговори с родители;
- Съвместна работа с училищния психолог.

Дейности по превенция и интервенция на ниво общност

- Включване на родители специалисти – психолози, социални работници, медиатори, журналисти и др. и привличането им като партньори в различни училищни инициативи;
- УКС осигурява партньорства с външни за училището организации и служби.

Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците.

Процедура за информиране и съобщаване на случай:

- Всеки учител или служител, станал свидетел на ситуация на насилие между учениците, прекратява това, което се случва, и информира училищното ръководство за случилото се в писмена форма.

- Ученици, станали жертва на тормоз, упражнили тормоз, станали свидетели на случай на насилие в клас или в училище, уведомяват класния ръководител за случилото се. Класният ръководител уведомява родителите за случая и информира училищното ръководство за случилото се в писмена форма.
- УКС изготвя индивидуален план за работа с ученика, като се сформира екип.

Действия в случай на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик.

Учителят или служителят действат в следната последователност:

- извеждат пострадалото дете от опасната зона и оказват долекарска помощ,
- при непосредствена опасност за живота на пострадалото дете се обаждат на телефон 112;
- уведомяват веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна уведомява родителите/настойниците на детето;
- описват ситуацията писмено в доклад.

Действия при установяване, че дете е жертва на насилие или е в риск от такова.

- Всеки служител на СУ; на когото стане известно, че дете в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите/настойниците на детето;
- Учителят описва ситуацията писмено доклад;
- След проверка на случая директорът свиква УКС, който подава сигнал до Отдел „Закрила на детето”.
- УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от психолог, класен ръководител и родител.

Действия при установяване, че дете е упражнило тормоз.

- Учителят описва ситуацията писмено в доклад;
- Ситуацията се регистрира в единния регистър;
- Детето, упражнило тормоз, описва ситуацията устно или писмено;
- За изясняване на случая от други деца-наблюдатели родителите им описват ситуацията;
- Класният ръководител уведомява и свиква среща с родителите;

- Свиква се УКС;
- УКС изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията у детето.

IV. Мерки при кризисни ситуации

В случаи на силно изразени агресивни прояви от страна на ученик, се уведомява директора на училището. Той уведомява отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“, МКПППМН, полиция.